

Slevy na sociálním pojištění od 1. 2. 2023

S účinností od 1. února 2023 je zavedena sleva na pojistném za zaměstnavatele, kteří zaměstnávají vybrané skupiny zaměstnanců za stanovených podmínek a to na základě zákona č. 216/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínky poskytnutí slevy

Slevu lze uplatnit za zaměstnance **v pracovním poměru (popř. služebním poměru), kteří:**

- jsou **starší 55 let**,
- **pečují o dítě mladší 10 let**, jehož jsou rodičem, nebo které mají v péči nahrazující péči rodičů na základě rozhodnutí příslušného orgánu; za rozhodnutí příslušného orgánu se považuje rozhodnutí uvedené v § 7 odst. 10 zákona o státní sociální podpoře,
- **pečují o osobu blízkou mladší 10 let**, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu blízkou, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost); osoba blízká se posuzuje podle § 24 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění,
- se zároveň **připravují na budoucí povolání studiem**; studium se posuzuje podle § 21 odst. 1 písm. a), § 22 a § 23 zákona o důchodovém pojištění,
- **v období 12 kalendářních měsíců** před kalendářním měsícem, za který se sleva na pojistném uplatňuje, **nastoupili jako uchazeči o zaměstnání na rekvalifikaci** podle § 109 nebo § 109a zákona o zaměstnanosti, nebo
- jsou **osobou se zdravotním postižením** podle § 67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti,
- jsou **mladší 21 let**.

Vyjma osob mladších 21 let je možné uplatnit slevu pouze u pracovních poměrů se sjednanou kratší pracovní dobou (než stanovená týdenní pracovní doba, rozsah minimálně 8, maximálně 30 hodin týdně). Limit počtu hodin se vztahuje na všechny pracovní poměry zaměstnance u jednoho zaměstnavatele (ačkoli je sleva uplatňována pouze na jeden z nich).

Sleva na pojistném za zaměstnance nenáleží v případě, že

- úhrn vyměřovacích základů zaměstnance (ze všech pracovních poměrů u téhož zaměstnavatele) za kalendářní měsíc je vyšší než 1,5 násobek průměrné mzdy (pro rok 2023 částka **60 486 Kč**),
- úhrn vyměřovacích základů ze všech zaměstnání u téhož zaměstnavatele připadající na 1 hodinu z úhrnu odpracovaných hodin ze všech těchto zaměstnání, je vyšší než 1,15% průměrné mzdy (pro rok **463,73 Kč**),
- odpracovaná doba zaměstnance ze všech zaměstnání (včetně dob, které se považují za výkon práce) překročí u téhož zaměstnavatele v kalendářním měsíci **138 hodin** (pokud pracovní poměr netrvá po celý kalendářní měsíc, limit se upraví dle počtu kalendářních dní)
- pokud se jedná o zaměstnavatele, který je registrován úřadem práce jako zaměstnavatel na chráněném trhu práce,
- je zaměstnanec uveden v měsíčním přehledu nákladů na náhradu mezd zaměstnanců pro uplatnění nároku na výplatu příspěvku v době částečné práce.

Výše slevy

Výše slevy za kalendářní měsíc činí 5% z úhrnu vyměřovacích základů pracovních poměrů, na které je sleva uplatňována (pokud má zaměstnanec více pracovních poměrů u daného zaměstnavatele, zahrnuje se pouze vyměřovací základ z tohoto zaměstnání, z něhož zaměstnavatel uplatňuje slevu).

Oznámení záměru uplatňovat slevu

Slevu na pojištění lze v kalendářním měsíci poskytnout za zaměstnance pouze jednomu zaměstnavateli, proto je třeba nejprve třeba ČSSZ oznámit záměr slevu uplatňovat. K tomu slouží nové hlášení „Oznámení záměru uplatňovat slevu na pojistném za zaměstnance“ (OZUSPOJ). Oznámení je možné podat nejdříve 1 měsíc předem dnem, od kterého bude slevu na pojistném za tohoto zaměstnance uplatňovat a nejpozději ve lhůtě pro podání přehledu za kalendářní měsíc, za který slevu zaměstnavatel slevu uplatňuje. Pokud záměr uplatňovat slevu na zaměstnance oznámí více zaměstnavatelů, sleva náleží tomu, kdo záměr oznámil jako první.

Slevy na sociálním pojištění v programu KEO4 Mzdy

Počínaje obdobím 2/2023 je možné na kartě pracovního vztahu typu „Pracovní poměr“ zaškrtnout údaj „Sleva na sociálním pojištění“. Pokud je nastaveno, je třeba vyplnit také údaj „Důvod uplatnění slevy“. Ve chvíli, kdy je sleva na pracovním vztahu označena, provede program kontrolu na výši úvazku (v souvislosti se všemi pracovními poměry daného zaměstnance). Pokud není dodržen zákonem stanovený rozsah kratší pracovní doby, zobrazí program upozornění. Další kontroly (na úhrn vyměřovacích základů, úhrn vyměřovacích základů připadající na jednu hodinu apod.) probíhají při výpočtu mezd. Pokud je opět v rozporu s legislativními hranicemi, vyjede příslušná hláška. **Všechny tyto kontroly fungují pouze jako upozornění. Samotné označení či odznačení slevy na pracovním vztahu je vždy plně v kompetenci uživatele. Sleva se uplatní za všechny pracovní poměry, u kterých je v daném měsíci v kartě zaškrtnuto „Sleva na sociálním pojištění“.**

V nabídce „Hlášení“ – „Jednorázová“ – přibýlo nové hlášení „Oznámení záměru uplatňovat slevu na pojistném za zaměstnance (OZUSPOJ)“. Pomocí tohoto hlášení je Okresní správě sociálního zabezpečení oznamován jak záměr slevu uplatňovat, tak také skončení tohoto záměru. Hlášení je možno z programu jak vytisknout (od verze 1.12.1), tak elektronicky odeslat prostřednictvím programu ALIS-PVS. Pro odeslání tohoto hlášení je třeba mít verzi programu ALIS-PVS 7.0 a vyšší.

V souvislosti se slevami na sociálním pojištění došlo také k úpravám měsíčního hlášení „Přehled o výši pojistného pro OSSZ (PVPOJ)“. Nově jsou součástí tohoto hlášení také informace o zaměstnancích, za které je sleva na pojistném uplatňována.

Přehled uplatněných slev na sociálním pojištění včetně informací o zaměstnancích, za které byla sleva uplatněna (důvod uplatnění slevy, týdenní pracovní doba, vyměřovací základ) je součástí nové sestavy **M543 Slevy na sociálním pojištění**.

Závazné informace ohledně slev na sociálním pojištění, včetně záznamu webináře k tomuto tématu najdete na oficiálních stránkách České správy sociálního zabezpečení - <https://www.cssz.cz/web/cz/slevy-na-pojistnem>